

PEPP TUTUKSI:
EHKÄISEVÄN PÄIHDETYÖN KOULUTUS
5.-6. LUOKAN OPETTAJILLE JA MUULLE
HENKILÖKUNNALLE ETELÄ-POHJANMAALLA
– Loppuraportti

Mari Vuorenmäki

hanketyöntekijä

Tulevaisuuden Sote-keskus –hanke Etelä-Pohjanmaa

Marraskuu 2021

Sote-uudistus
Etelä-Pohjanmaa

PEPP

- PEPP on ehkäisevän päihdetyön nettisivusto (nettiportaali), josta löytyy ehkäisevän päihdetyön materiaalia mm. koulujen käyttöön. Kaikki materiaali on julkaistu osoitteessa www.pepp.fi
- PEPP – Pohjanmaan ehkäisevän päihdetyön malli on alunperin maaliskuussa 2018 käynnistynyt kaksikielinen Leader-rahoitettu hanke. Hankkeen päämääränä oli luoda Pohjanmaalle yhteinen ehkäisevän päihdetyön malli. Huhtikuusta 2020 alkaen PEPP on ollut osa Pohjanmaalla toimivan Nykterhetsförbundet hälsa och trafikin ydintoimintaa
- Mallin omistaa Nykterhetsförbundet Hälsa och Trafik.
- PEPP on näyttöön perustuvaa tietoa päihdekasvatuksesta muun muassa käsikirjojen muodossa. Käsikirjat toimivat tukena ja apuna päihdekasvatuksessa jokaiselle, joka toimii lasten ja nuorten kanssa, myös vanhemmille. Lisäksi PEPP:ssä on materiaalipankki, jonne on koottu laadukasta päihdekasvatusmateriaalia sekä muita työkaluja, joita voi käyttää päihdekasvatuksessa ja sen suunnittelussa.

Koulutuksen taustaa

- Koulutuksen tavoitteena oli antaa 5.-ja 6.luokan opettajille sekä muulle henkilökunnalle tietoa ja työkaluja ehkäisevästä päihdetyöstä koulussa
- Koulutuksesta sovittiin Etelä-Pohjanmaan alueen sivistysjohtajien kokouksessa 28.1.2021
- Miksi 5.-6. luokka:
  - Tutkimukset osoittavat jo tämän ikäryhmän lasten olevan tietoisia ja kiinnostuneita päihteistä
  - Ennaltaehkäisevää päihdetyötä on mahdollista toteuttaa kouluissa
- PEPP-sivusto haluttiin esitellä käytettäväksi alueella siksi, että:
  - Sivusto on aktiivisesti ylläpidetty nettisivusto
  - Sivuston tiedot ovat näyttöön perustuvaa tutkimustietoa ja menetelmiä
  - Tieto on kaikkien saatavilla

Koulutuksen toteutus

- Koulutukset toteutettiin seutukunnittain. Tähän ratkaisuun päädyttiin siksi, että:
  - kehitetään samalla yhteistyötä lähialueiden toimijoiden kesken
  - aikataulullisesti koulutus oli helpompi järjestää ja toteuttaa isommalle alueelle kuin yksittäisille kunnille / kouluille
- Koulutus toteutettiin 8.9.–18.11.2021 kahden tunnin Teams -koulutuksena
- Koulutukseen osallistujia oli 11–45 riippuen kuntien koosta
  - Osallistujat olivat pääosin opettajia, rehtoreita, erityisluokanopettajia ja kuraattoreita
- Koulutuksen toteuttivat:
  - Miia Hietaniemi, aluekoordinaattori, EHYT ry
  - Anne Salovaara-Kero, toiminnanjohtaja, Pohjanmaan kriisikeskus Valo ry
  - Mari Vuorenmäki, hanketyöntekijä, Tulevaisuuden sote-keskus-hanke Etelä-Pohjanmaa
  - Reetta-Maija Luhta, ehkäisevän päihdetyön asiantuntija, Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin Perusterveydenhuollon ja terveyden edistämisen toimintayksikkö Aksila
  - Kuntien Ehkäisevän päihdetyön yhdyshenkilöt kultakin alueelta

Koulutuksen toteutus, tulos ja seuranta

- Koulutuksen alussa oli luento-osuudet ehkäisevästä päihdetyöstä koulussa sekä PEPP – sivuston esittely
  - Luentojen aikana oli mahdollisuus keskusteluun
- Luento-osuuksien jälkeen toteutettiin työpaja osuus
  - Osallistujat jaettiin kolmeen ryhmään
  - Ryhmissä käsiteltiin PEPP-portaalin muistilistaa <https://drive.google.com/file/d/1jp7RuVgfohwxx0bxzGPtcoMIRvc6FxmC/view>
  - Ryhmien työn tuloksena kukin seutukunta saa yhteisen muistilistan ehdotuksineen ehkäisevän päihdetyön toteutukseen 5.- ja 6. luokille
  - Muistilistat ehdotuksineen välitetään seutukunnan kouluille
- **Työstetyt muistilistat muodostavat suuntaa antavan Ehkäisevän päihdetyön toimintasuunnitelman seutukunnittain kouluille (5.-6.luokka)**
- **Työpajan tulosten seuranta ja arviointi** toteutetaan ehkäisevän päihdetyön yhteyshenkilöiden toimesta
  - Kuntien Ehkäisevän päihdetyön yhteyshenkilöt käyvät keskustelut vuoden kuluttua alueiden kanssa, miten on onnistuttu muistilistan toteutuksessa

Koulutuksessa esiin tullutta

- Asia koettiin tärkeäksi valmista materiaalia kiiteltiin
- Koulutukselle oli tarve
  - Erityisesti valmis materiaali PEPP-sivustolta opettajien käyttöön todettiin hyväksi
- Osallistujat toivat esiin, että alueilla oli jo tullut ilmi kiinnostusta päihteisiin ja tupakkaan 5. ja 6. luokan oppilailla
- Alueilla oli osin samanlaisia ja osin hyvinkin erilaisia toimintatapoja ehkäisevään päihdetyöhön liittyen kouluissa
- Kouluterveyskysely koettiin tärkeäksi, mutta sen tulosten käsittely oli vaihtelevaa -> koettiin tärkeäksi käsitellä kyselyn tuloksia kouluissa
- Osallistujilta löytyi tahtotilaa mm. oppilaiden aktivoimisiin välitunnilla ja koulun jälkeen esimerkiksi yhteistyössä seurojen ja järjestöjen kanssa -> näillä keinoin vältettäisiin ”hengailun” lisäävää vaikutusta mahdollistaa päihteiden käyttö
- Osallistujat pitivät tärkeänä ja halusivat lisätä yhteistyön tekemistä eri toimijoiden kanssa.
- Päihteisiin liittyvän huolen puheeksiottamiseen kaivattiin yhteisiä käytäntöjä ja koulussa toimivan moniammatillisen tiimin tukea.

PEPP-koulutus opettajat ja muu henkilökunta 5. ja 6. luokka (*esimerkkiohjelma*)

- klo 14-14:05 **Tervetuloa, Järjestäjien esittäytyminen**
Mari Vuorenmäki, Tulevaisuuden Sote-keskus - hanke Etelä-Pohjanmaa
- klo 14:05-14:10 **Ehkäisevä työ koulutyössä ja opettajan rooli ehkäisevässä päihdetyössä**
Miia Hietaniemi, aluekoordinaattori, EHYT ry
- klo 14:10-14:15 **PADLET -seinän esittely** <https://padlet.com/epsoteuudistus/uxa7nxzgu8bm58bt>
- klo 14:15-15:05 **PEPP- portaali**
Anne Salovaara-Kero, toiminnanjohtaja, Pohjanmaan kriisikeskus VALO ry
- klo 15:05-15:10 **Työpajoihin siirtyminen ja ohjeistus, Teams jako huoneisiin**
Työpajoissa käsitellään PEPP-ehkäisevän päihdetyön malliin pohjautuvaa materiaalia. Työpajassa luodaan toimintasuunnitelmaa.
- klo 15:10-15:40 **Työpajatyöskentely**
- klo 15:40-15:55 **Ryhmätöiden ja PADLET-seinän purku**
- klo 15:55-16 **Jatkosuunnitelma ja tilaisuuden päätös**
Palautekysely - linkki osallistujille
Miia Hietaniemi, aluekoordinaattori, EHYT ry

